

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2032, Chișinău, str.Aleco Russo 1
E-mail: office@competition.md, www.competition.md

DECIZIE mun.Chișinău

din 10.05.2024

Nr. ASO-09

Plenul Consiliului Concurenței,

acționând în temeiul art. 41 lit.p) al Legii concurenței nr. 183/2012, art. 10 al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței nr. 331 din 30.11.2018, Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcție a unui membru și președinte al Plenului Consiliului Concurenței nr. 33 din 17.02.2022, Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcția de vicepreședinte al Plenului Consiliului Concurenței nr. 380 din 07.12.2023, Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcția de membru al Plenului Consiliului Concurenței nr. 381 din 07.12.2023 și Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcția de membru al Plenului Consiliului Concurenței nr. 382 din 07.12.2023,

analizând notificarea Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare cu privire la schema de ajutor de stat acordat pentru proiecte de inovare, transfer tehnologic și vouchere inovaționale, depusă prin intermediul Sistemului informațional automatizat "Registrul ajutoarelor de stat din Moldova" cu nr. 00878 din 23.02.2024, materialele anexate și nota examinatorului

A CONSTATAT:

I. CONTEXTUL MĂSURII

1. Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (*în continuare - ANCD*), în baza art. 8 al Legii cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012 și a Regulamentului privind forma de notificare, procedura de examinare și

adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1 din 30.08.2013, a notificat o schemă de ajutor de stat care va înlocui o schemă existentă.

2. Schema de ajutor de stat existent a fost autorizată anterior prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO – 15 din 13.05.2021.
3. Notificarea a devenit efectivă la data de 11.03.2024.
4. Comunicatul privind examinarea notificării a fost plasat pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței la data de 12.03.2024, în conformitate cu prevederile art.18 alin. (1) din Legea cu privire la ajutorul de stat, în vederea asigurării transparenței în procesul decizional.

II. BAZA LEGALĂ PENTRU ACORDAREA MĂSURII DE SPRIJIN

- Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259/2004.
- Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012.
- Hotărârea Guvernului nr. 196/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare.
- Hotărârea Guvernului nr. 382/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării.
- Hotărârea Guvernului nr.1049/2023 pentru aprobarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027.
- Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței privind aprobarea Regulamentului privind ajutorul pentru cercetare, dezvoltare și inovare nr.8 din 30.08.2013.
- Ordinul ANCD nr. 08-PC din 05.03.2024.
- Ordinul ANCD nr. 07-PC din 05.03.2024.
- Ordinul ANCD nr. 06- PC din 05.03.2024.

III. BENEFICIARUL MĂSURII DE SPRIJIN

5. În conformitate cu art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat, beneficiar al ajutorului de stat este orice persoană fizică sau juridică independentă, angajată într-o activitate economică ce constă în oferirea de bunuri sau servicii pe o piață.

6. Beneficiarul finanțării poate fi o organizație publică sau privată din Republica Moldova care desfășoară conform actului de constituire/statutului activități de cercetare și dezvoltare, prevăzute la art. 95 alin. (1) și art. 96 din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259/2004, cu excepția:

- organizațiilor declarate conform legii în stare de insolabilitate sau conturile bancare ale căror sunt blocate conform unei hotărâri judecătorești irevocabile;
- organizațiilor care nu dispun de dreptul de a desfășura activitate de cercetare și inovare în baza actului de constituire/statutului;
- organizațiilor care au încălcat prevederile altui contract de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării încheiat anterior.

IV. DESCRIEREA MĂSURII DE SPRIJIN

7. Schema de ajutor de stat notificată constă în finanțarea din bugetul de stat a proiectelor din domeniile cercetării și inovării care corespund priorităților strategice stabilite în Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027, aprobat de Guvernul Republicii Moldova prin Hotărârea nr.1049 din 21.12.2023.

8. Conform pct. 2 al Metodologiei de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării (*în continuare - Metodologie*), aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 382/2019, sunt acceptate pentru participare la concursuri următoarele tipuri de proiecte care corespund priorităților strategice stabilite în Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027 după cum urmează:

1) *proiecte de transfer tehnologic* – proiecte care includ activități de punere în aplicare a rezultatelor inovării în scopul obținerii produselor și serviciilor noi, al sporirii performanțelor, precum și al îmbunătățirii eficienței acestora;

2) *proiecte de inovare* – proiecte care includ activități ce au ca scop aplicarea rezultatului obținut de pe urma cercetării și/sau experienței practice, care sunt orientate spre utilizarea în activitatea practică și/sau

comercializarea pe piață a materialelor, produselor sau dispozitivelor, procedeele, sistemelor și serviciilor noi sau ameliorate substanțial;

3) *vouchere inovaționale* – proiecte care au drept scop achiziționarea de către agenții economici a serviciilor de consultanță și a expertizei de la organizațiile din domeniile cercetării și inovării, în vederea introducerii inovațiilor în activitatea lor economică;

4) *proiecte pe domeniile specializării inteligente* – proiecte din domeniile cercetării și inovării, cu o durată de 2 ani, care vizează una dintre nișele de specializare inteligentă identificate la nivel național și care contribuie la corelarea resurselor științifice cu nevoile mediului de afaceri;

5) *proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii din domeniile cercetării și inovării* – proiecte ce au ca scop consolidarea infrastructurii de cercetare și inovare prin crearea centrelor de excelență interdisciplinare și/sau instituționale, a clusterelor științifico-inovaționale și/sau a parcurilor științifico-tehnologice și a incubatoarelor de inovare.

9. Pentru anii 2024-2025 ANCD prin Ordinul nr. 06-PC din 05.03.2024, Ordinul nr. 07-PC din 05.03.2024 și Ordinul 08-PC din 05.03.2024 a anunțat organizarea concursului proiectelor de inovare, transfer tehnologic și vouchere inovaționale.
10. Obiectivul primar declarat al schemei, în conformitate cu prevederile art.5 alin. (1) din Legea cu privire la ajutorul de stat, este ajutor pentru cercetare, dezvoltare și inovare.
11. Perioada de aplicare a schemei de ajutor de stat notificate este 2024-2025.
12. Suma totală estimată a ajutorului de stat care va fi acordat sub forma de alocații bugetare pentru anii 2024-2025 conform ordinelor ANCD menționate mai sus, este de 16 774.3 mii lei.
13. Conform Metodologiei, finanțarea proiectelor este efectuată de către ANCD, în urma unui concurs de proiecte, în limitele alocațiilor aprobate în acest scop în legea bugetară anuală și urmează a fi bazată pe așa principii ca transparență, tratament egal, obiectivitate și competență, competiție, deontologie și etică în cercetare.

14. Durata proiectelor prezentate pentru finanțare este de 18 luni pentru proiecte de inovare și transfer tehnologic, conform Ordinului nr. 07-PC din 05.03.2024 și Ordinul nr. 08-PC din 05.03.2024. Durata proiectelor pentru vouchere inovatoare este de 12 luni conform Ordinului nr. 06-PC din 05.03.2024. Finanțarea proiectelor se efectuează în tranșe în baza unui contract de finanțare.
15. La solicitarea tranșei din bugetul de stat se anexează documentele ce confirmă intenția de efectuare a cheltuielilor.
16. Pentru primul an de implementare, finanțarea se alocă în suma aprobată în planul calendaristic al proiectului, parte la contractul de finanțare. Următoarele tranșe se acordă la prezentarea raportului anual, conform planului calendaristic al proiectului.
17. În conformitate cu pct. 50 din Metodologie, ANCD stabilește cheltuielile eligibile și cota procentuală a acestora admise în bugetul proiectului de cercetare și inovare.
18. Conform anunțurilor ANCD aprobate prin Ordinul nr. 07-PC din 05.03.2024 și Ordinul nr. 08-PC din 05.03.2024 în cadrul concursurilor proiectelor de inovare și transfer tehnologic cofinanțarea din surse proprii în proporție de cel puțin 50% din costul proiectului este obligatorie.
19. Înaintea debursării tranșelor din bugetul de stat, cofinanțarea din surse private în volumul indicat pentru una sau mai multe etape urmează a fi confirmată.
20. Cheltuielile acoperite prin cofinanțare vor fi confirmate prin prezentarea documentelor ce atestă efectuarea plăților și recepționarea bunurilor/serviciilor. În cazul în care cofinanțarea se confirmă în sumă mai mică decât cea planificată pentru anumită etapă, suma tranșei din bugetul de stat va fi diminuată proporțional. Cofinanțarea urmează să fie confirmată integral la sfârșitul trimestrului al treilea, după care urmează plata finală din bugetul de stat.
21. În baza rezultatelor raportării anuale, se ia o decizie privind prelungirea finanțării proiectului sau încetarea proiectului, cu restituirea mijloacelor

financiare utilizate contrar prevederilor contractuale. În cazul neaprobării raportului anual, proiectul încetează. Sumele neutilizate după finalizarea proiectului se virează de către beneficiar în bugetul de stat în termen de maximum 30 de zile lucrătoare.

22. În cadrul anunțurilor ANCD privind concursul proiectelor de inovare și transfer tehnologic (aprobate prin Ordinul nr. 07-PC din 05.03.2024 și Ordinul nr. 08-PC din 05.03.2024), sunt prevăzute următoarele reguli:

- quantumul maxim pentru un proiect de inovare nu va depăși valoarea de 800 000 lei iar pentru un proiect de transfer tehnologic nu va depăși valoarea de 1.000.000 lei din bugetul de stat;
- finanțarea de la bugetul de stat solicitată nu va depăși 50% din valoarea totală a proiectului;
- cofinanțarea pentru fiecare etapă va fi realizată din alte surse decât cele bugetare înainte de efectuarea tranșei din bugetul de stat;
- suma solicitată din bugetul de stat nu va depăși suma cofinanțării pentru fiecare etapă;
- durata de implementare a proiectului este de 18 luni;
- echipamentele tehnologice și activele nemateriale procurate cu aportul finanțării din bugetul de stat vor fi luate la evidență contabilă și vor rămâne în proprietatea contractorilor;
- una și aceeași persoană nu poate participa în calitate de conducător de proiect în mai mult de o propunere de proiect în cadrul concursului. Persoana este în drept să participe în calitate de conducător de proiect în alte concursuri lansate.

23. Concursul proiectelor pentru voucher inovațional este anual, cu derulare pe întreaga perioadă de implementare a Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1049 din 21.12.2023.

24. Quantumul maxim pentru un voucher de inovare nu va depăși valoarea de 200 000 lei din bugetul de stat. Cofinanțarea va constitui 10% din suma solicitată din bugetul de stat și va fi confirmată de către organizația

partener. Proiectele se vor derula pe o perioadă de 12 luni. După o perioadă de 12 luni de la finalizarea proiectului, beneficiarul de voucher transmite un raport de impact ce prezintă modalitatea de valorificare a rezultatelor obținute în cadrul proiectului.

25. În baza pct. 50 din Metodologie, pentru fiecare concurs anual în parte, ANCD stabilește cheltuielile eligibile admise în bugetul proiectului de inovare și transfer tehnologic pasibil finanțării. Astfel ANCD prevede următoarele categorii de cheltuieli eligibile:

- deplasări în interes de serviciu peste hotare și în țară conform actelor normative - până la 5%;
- servicii de editare: nu se acceptă suma mai mare de 30,0 mii lei pentru editarea unei monografii și mai mare de 5,0 mii lei pentru alte tipuri de publicații, cu excepția articolelor științifice în reviste internaționale;
- organizarea evenimentelor în baza Hotărârii Guvernului nr.1151 din 02.09.2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la normativele de cheltuieli pentru desfășurarea conferințelor, simpozioanelor etc.
- remunerarea personalului care face parte din echipa de cercetare, cu respectarea limitelor prevăzute de legislația în sectorul bugetar și cadrul normativ aferent – până la 30%;
- cheltuielile pentru desfășurarea lucrărilor experimentale și științifice efectuate în bază de contract cu persoane juridice;
- servicii conexe proiectului, cu argumentarea acestora în strictă legătură cu propunerea de proiect;
- achiziționarea echipamentelor/utilajelor tehnologice implicate în crearea de bunuri și servicii finale;
- achiziționarea licențelor și programelor de calculator, crearea paginilor web noi destinate proiectelor de transfer tehnologic;
- procurarea materiei prime, materialelor consumabile, inclusiv reactive, animale, inventar de laborator necesare pentru efectuarea experiențelor în scopul realizării proiectului.

26. Cofinanțarea este considerată eligibilă pentru tipurile de cheltuieli specificate mai sus în dependență de necesitățile propunerii de proiect.
27. Totodată, nu sunt eligibile de a fi reflectate în bugetul propunerii de proiect de inovare și transfer tehnologic cheltuielile pentru menținerea și dezvoltarea infrastructurii publice din domeniile cercetării și inovării utilizate în cadrul proiectului (cheltuieli de regie, locațiune, reparație, servicii de telefonie mobilă, servicii informaționale, pază etc.), precum și cheltuielile de salarizare a personalului administrativ și tehnic.
28. ANCD organizează și desfășoară concursuri de proiecte, precum și asigură expertizarea independentă a proiectelor înaintate la concursuri. Lansarea concursurilor de proiecte se face de către ANCD prin publicarea anunțului de participare pe pagina web oficială a ANCD și într-o publicație periodică cu acoperire națională.
29. Procesul de expertizare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării este gestionat prin intermediul unui sistem informatic din domeniile cercetării și inovării, care include date privind proiectele, finanțarea, resursele umane, infrastructurile de cercetare, rezultatele științifice și modurile de validare (publicații, produse, brevete).
30. În procesul de expertiză individuală, fiecare expert acordă punctajul corespunzător pentru fiecare criteriu de expertiză conform fișei de evaluare și face un comentariu detaliat privind punctajul acordat. Expertiza individuală se organizează astfel încât experții să nu cunoască modul de evaluare și punctajul acordat de fiecare dintre ei la aceeași propunere de proiect.
31. Rezultatele examinării eligibilității propunerilor de proiecte, precum și lista finală a proiectelor selectate pentru finanțare, cu indicarea organizațiilor din domeniile cercetării și inovării, a punctajului proiectelor evaluate și a bugetelor alocate se publică pe pagina web oficială a ANCD.
32. ANCD asigură evidența tuturor proiectelor de cercetare și inovare finanțate din bugetul de stat. Informația actualizată privind proiectele finanțate din bugetul de stat se publică pe pagina web oficială a ANCD.

33. Beneficiarul finanțării este responsabil de executarea proiectului și prezintă ANCD raportul final privind executarea proiectului, însoțit de avizul consultativ al secțiilor de științe ale Academiei de Științe a Moldovei. Rapoartele anuale și cel final privind executarea proiectelor se publică pe paginile web oficiale ale beneficiarului, ANCD și Academiei de Științe a Moldovei. ANCD, la rândul său, elaborează raportul anual consolidat privind executarea proiectelor pe care îl prezintă Guvernului și îl publică pe pagina sa oficială.

V. EVALUAREA MĂSURII DE SPRIJIN PRIN PRISMA EXISTENȚEI AJUTORULUI DE STAT

34. Potrivit art. 340 alin. (1) al Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană, ajutoarele de stat se evaluează pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență aplicabile în UE, în special a articolului 107 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și a instrumentelor de interpretare adoptate de instituțiile UE, inclusiv jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene.
35. Ținând cont de obiectivul declarat al măsurii de sprijin notificate, urmează de menționat că în conformitate cu prevederile Regulamentului privind ajutorul de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 8 din 30.08.2013 (*în continuare – Regulamentul privind ajutorul de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare*), finanțarea publică a organizațiilor din sfera științei și inovării care practică activități economice (orice activitate care presupune oferirea de bunuri și/sau servicii pe o anumită piață, indiferent de statutul său juridic (persoană juridică de drept public sau privat) sau de natura sa economică (care are sau nu scop lucrativ)) constituie ajutor de stat, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 3 alin. (1) din Legea cu privire la ajutorul de stat, și anume:
- a) să fie acordată din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ - teritoriale sub orice formă;

- b) să confere beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață;
- c) să fie acordată în mod selectiv;
- d) să denatureze sau riscă să denatureze concurența.

a) să fie acordată din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ - teritoriale sub orice formă

- 36.** Acordarea unui avantaj direct sau indirect prin intermediul resurselor de stat și imputabilitatea unei astfel de măsuri în sarcina statului sunt două condiții separate și cumulative pentru existența ajutorului de stat.¹

Imputabilitatea statului

- 37.** În cazul în care o autoritate publică acordă un avantaj unui beneficiar, măsura este prin definiție imputabilă statului, chiar dacă autoritatea în cauză beneficiază de autonomie juridică față de alte autorități publice. Același lucru este valabil și în cazul în care o autoritate publică desemnează un organism privat sau public pentru administrarea unei măsuri care conferă un avantaj.² Având în vedere că, ANCD este cea care administrează măsurile de sprijin examinate, se constată îndeplinirea condiției ce ține de imputabilitatea statului.

Transferul de resurse de stat

- 38.** Conform art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat, resurse de stat sau resurse ale unităților administrativ - teritoriale reprezintă totalitatea patrimoniului, inclusiv sub formă de mijloace financiare, ce aparține statului, unităților administrativ-teritoriale, inclusiv unității teritoriale autonome Găgăuzia. Numai avantajele acordate direct sau indirect din resurse de stat pot constitui ajutor de stat. Transferul resurselor de stat poate lua multe forme, acestea fiind prevăzute în art. 6 al Legii cu privire la ajutorul de stat. Astfel, se constată că măsurile de sprijin acordate de

¹ Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01), pct. 38

² Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01), pct. 39

către ANCD sub formă de alocații bugetare reprezintă un transfer de resurse de stat.

39. Luând în considerare că cele două condiții sus menționate sunt îndeplinite cumulativ, se constată că aceste măsuri sunt acordate din resurse de stat.

b) să confere beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață

40. Un avantaj este orice beneficiu economic pe care întreprinderea nu l-ar fi putut obține în condiții normale de piață, și anume în absența intervenției statului.³ Ori de câte ori situația financiară a unei întreprinderi este îmbunătățită ca rezultat al intervenției statului în condiții care diferă de condițiile normale de piață, există un avantaj. Nu doar acordarea avantajelor economice pozitive este relevantă pentru noțiunea de ajutor de stat, ci și scutirea de sarcinile economice poate să constituie un avantaj. Aceasta se referă la toate situațiile în care operatorii economici sunt scutiți de costurile inerente activităților economice pe care le desfășoară. Doar efectul măsurii asupra întreprinderii este relevant, iar nu cauza sau obiectivul intervenției statului.⁴

41. În partea ce ține de conferirea beneficiarilor unui avantaj economic ce nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață, având în vedere că obținerea unei asemenea finanțări, sub forma de alocații bugetare, nu putea fi obținută de către beneficiari în lipsa intervenției statului, precum și faptul că în urma finanțării publice beneficiarii sunt scutiți de cheltuieli pe care trebuiau să le suporte singuri se constată îndeplinirea și condiției - conferă beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață.

c) să fie acordată în mod selectiv

42. Pentru a se încadra în domeniul de aplicare a normelor cu privire la ajutorul de stat, o măsură de sprijin trebuie să favorizeze „anumite întreprinderi sau

³ Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01), pct. 66

⁴ Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01), pct. 68

producția anumitor bunuri”. Măsurile generale, care prima facie se aplică tuturor întreprinderilor, dar sunt limitate de puterea discreționară a administrației publice sunt selective. Acest lucru se întâmplă atunci când îndeplinirea criteriilor respective nu conduce automat la dreptul de a beneficia de măsura în cauză.⁵

43. Respectiv, caracterul de selectivitate a măsurilor de sprijin examinate decurge din modalitatea discreționară de selectare a proiectelor eligibile de către ANCD, astfel condiția selectivității se consideră a fi întrunită.

d) să denatureze sau riscă să denatureze concurența

44. Pentru a se considera că ajutorul denaturează concurența, în mod normal, este suficient ca măsurile de sprijin să ofere beneficiarului un avantaj prin scutirea de cheltuieli pe care, în caz contrar, acesta ar fi trebuit să le suporte în cursul operațiunilor comerciale curente.⁶
45. Având în vedere că, anterior a fost constatată întrunirea condiției cu privire la existența avantajului economic pentru beneficiarul măsurilor de sprijin, se constată întrunirea și acestei condiții.
46. Prin urmare, ținând cont de faptul că au fost întrunite cumulativ condițiile prevăzute la art. 3 din Legea cu privire la ajutor de stat, se constată că măsurile de sprijin examinate constituie ajutor de stat.
47. Totodată, în urma examinării informațiilor prezentate în notificare, s-a constatat că proiectele eligibile sunt executate de organizațiile din domeniile cercetării și inovării în colaborare cu întreprinderi. În conformitate cu pct. 16-18 a Regulamentului privind ajutorul de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare, în cazul proiectelor de cooperare realizate în comun de organizații din sfera științei și inovării și întreprinderi, se consideră că nu este acordat indirect un ajutor de stat partenerului industrial prin intermediul organizației din sfera științei și inovării datorită condițiilor

⁵ Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01), pct. 123

⁶ Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01), pct. 189

favorabile ale colaborării, în cazul în care este îndeplinită una din cele 3 condiții prevăzute în punctul menționat din regulamentul dat, și anume:

- a) întreprinderile participante suportă integral costurile proiectului;
- b) rezultatele care nu dau naștere unor drepturi de proprietate intelectuală pot fi difuzate pe scară largă și organizația din sfera științei și inovării este titularul tuturor drepturilor de proprietate intelectuală care ar putea rezulta din activitatea sa de cercetare, dezvoltare și inovare (*în continuare – CDI*), ceea ce înseamnă că organizația din sfera științei și inovării beneficiază de ansamblul de avantaje economice legate de aceste drepturi, în special de dreptul de proprietate și de dreptul de a acorda licențe. Aceste condiții pot, de asemenea, să fie îndeplinite în cazul în care organizația decide să încheie alte contracte privind aceste drepturi, în special prin cedarea lor sub formă de licență partenerului său;
- c) organizația din sfera științei și inovării primește de la întreprinderile participante o remunerație echivalentă cu prețul pieței pentru drepturile de proprietate intelectuală care rezultă din activitățile pe care le-a efectuat în cadrul proiectului și care sunt transferate întreprinderilor participante. Prin "remunerație echivalentă cu prețul pieței pentru drepturile de proprietate intelectuală" se înțelege o remunerație în schimbul beneficiului economic total al acestor drepturi. Se consideră că această condiție este îndeplinită în cazul în care organizația din sfera științei și inovării, în calitate de vânzător, negociază un beneficiu maxim la încheierea contractului. Orice contribuție din partea întreprinderilor participante la cheltuielile organizației din sfera științei și inovării trebuie să fie dedusă din această remunerație.

48. În cazul în care niciuna dintre condițiile prevăzute mai sus nu este îndeplinită, furnizorii și/sau inițiatorii ajutorului de stat se pot baza pe o evaluare individuală a proiectului de cooperare. Este posibil să nu fie acordat niciun ajutor de stat și în cazul în care, în urma evaluării acordului contractual între parteneri, se concluzionează că toate drepturile de

proprietate intelectuală asupra rezultatelor cercetării, dezvoltării și inovării, precum și drepturile de acces la rezultatele respective sunt atribuite diferiților parteneri și reflecta, în mod corespunzător, interesele acestora, importanța participării lor la activități și contribuțiile lor financiare și de altă natură la proiect. Dacă evaluarea individuală a proiectului de cooperare nu conduce la concluzia că nu există ajutor de stat, întreaga valoare a contribuției organizației din sfera științei și inovării la proiect este considerată ajutor de stat acordat întreprinderilor.

VI. EVALUAREA COMPATIBILITĂȚII AJUTORULUI DE STAT

- 49.** Ținând cont de obiectivul declarat al măsurii de sprijin notificate, evaluarea compatibilității ajutorului de stat cu mediul concurențial normal va fi efectuată în baza prevederilor Regulamentului privind ajutorul de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare.
- 50.** Totodată, având în vedere că potrivit formularelor de notificare a ajutorului de stat se admite existența unor proiecte în sectorul agricol, domeniu ce nu cade sub incidența Legii cu privire la ajutorul de stat (lista produselor agricole cărora nu li se aplică regulile ajutorului de stat sunt stabilite în anexa nr. 1 la Acordul privind agricultura, ratificat prin Legea nr. 218/2001 pentru aderarea Republicii Moldova la Organizația Mondială a Comerțului), astfel de proiecte nu fac obiectul prezentei examinări.
- 51.** În prezent, nivelul de finanțare a cercetării în Republica Moldova este scăzut, fiind de 10 ori mai mic decât media UE. Nivelul actual de finanțare a cercetării este insuficient pentru a menține un nivel de activitate de cercetare care să răspundă nevoilor economiei. Bugetul pentru activitățile de cercetare-inovare în anul 2022 a fost de 630,2 milioane lei ceea ce a reprezentat 0,23 % din PIB-ul țării, cu o creștere de 69,7 milioane lei sau cu 12,4% în comparație cu anul 2021, cheltuielile curente constituind 95%, restul cheltuielilor revenind celor capitale.⁷

⁷ Pct.6 din Hotărârea Guvernului RM nr. 1049 din 21.12.2023 pentru aprobarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027

52. Conform informației prezentate de către ANCD, prin aceste ajutoare de stat se urmărește stimularea sectorului de inovare din țară prin: crearea mai multor parteneriate între mediul academic și sectorul privat, creșterea numărului de proiecte și de bunuri, servicii noi elaborate și furnizate pe piață, precum și crearea premizelor pentru afaceri inovaționale noi și durabile.
53. Potrivit informației prezentate de ANCD, pentru anii 2024-2025, au fost demarate concursuri pentru următoarele tipuri de proiecte:
- *Proiecte de transfer tehnologic*
54. Conform anunțului ANCD aprobat prin Ordinul nr.08-PC din 05.03.2024 sunt stabilite următoarele categorii de cheltuieli eligibile reflectate în bugetul propunerii de proiect de transfer tehnologic: deplasări în interes de serviciu peste hotare și în țară; servicii de editare; servicii de protocol; servicii de cercetări științifice contractate; alte cheltuieli în bază de contracte cu persoane fizice; servicii conexe proiectului; procurarea mașinilor și utilajelor; procurarea activelor nemateriale; procurarea materialelor pentru scopuri științifice.
55. Categoriile de cheltuieli eligibile menționate mai sus respectă condițiile stipulate în pct. 31 din Regulamentul privind ajutorul de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare, unde sunt enumerate costurile eligibile în cadrul proiectelor de cercetare și dezvoltare.
56. Quantumul maxim pentru un proiect de transfer tehnologic nu va depăși valoarea de 1 000 000 lei din bugetul de stat, ceea ce este conformă cerințelor prevăzute în pct. 32 lit. b) din Regulamentul privind ajutorul de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare potrivit căruia valoarea ajutorului de stat pentru un proiect de cercetare, dezvoltare și inovare nu poate depăși 10 milioane lei în cazul în care, proiectul constă în principal din activități de cercetare industrială.
57. În cadrul concursurilor proiectelor de transfer tehnologic, finanțarea de la bugetul de stat solicitată nu va depăși 50% din valoarea totală a proiectului, ceea ce corespunde cerințelor prevăzute de pct. 25 lit. b) din Regulamentul pentru cercetare, dezvoltare și inovare intensitatea ajutorului. Totodată,

potrivit pct. 27 din regulamentul menționat, intensitatea prevăzută pentru cercetarea industrială și dezvoltarea experimentală poate fi majorată cu 10 puncte procentuale, în cazul întreprinderilor mijlocii și cu 20 de puncte procentuale, în cazul întreprinderilor mici.

- *Proiecte de inovare*

58. Potrivit anunțului ANCD aprobat prin Ordinul nr. 07-PC din 05.03.2024, categoriile de cheltuieli eligibile reflectate în bugetul propunerii de proiect de inovare sunt: deplasări în interes de serviciu peste hotare și în țară; servicii de editare; servicii de protocol; servicii de cercetări științifice contractate; alte cheltuieli în bază de contracte cu persoane fizice; servicii conexe proiectului; procurarea mașinilor și utilajelor; procurarea activelor nemateriale; procurarea materialelor pentru scopuri științifice.
59. Categoriile de cheltuieli eligibile pentru proiecte de inovare sunt conform condițiilor prevăzute în pct. 31 din Regulamentul privind ajutorul de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare.
60. Cuantumul maxim pentru un proiect de inovare nu va depăși valoarea de 800 000 lei din bugetul de stat, ceea ce este conformă condițiilor stipulate în pct. 32 lit. b) din Regulamentul privind ajutorul de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare.
61. Din anunțul ANCD, aprobat prin Ordinul nr. 07-PC din 05.03.2024 rezultă ca finanțarea de la bugetul de stat solicitată nu va depăși 50% din valoarea totală a proiectului, ceea ce corespunde cerințelor prevăzute de pct. 25 lit. b) din Regulamentul privind ajutorul de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare. Totodată, potrivit pct. 27 din regulamentul menționat, intensitatea prevăzută pentru cercetarea industrială și dezvoltarea experimentală poate fi majorată cu 10 puncte procentuale, în cazul întreprinderilor mijlocii și cu 20 de puncte procentuale, în cazul întreprinderilor mici.

- *Proiecte de vouchere inovaționale*

62. Conform anunțului ANCD aprobat prin Ordinul nr.06-PC din 05.03.2024, categoriile de cheltuieli eligibile reflectate în bugetul propunerii de voucher de inovare sunt: servicii de cercetări științifice contractate; cheltuieli în

bază de contracte cu persoane fizice; servicii conexe proiectului; procurarea activelor nemateriale; procurarea materialelor pentru scopuri științifice.

63. Categoriile de cheltuieli pentru proiecte de vouchere de inovare sunt conforme cu prevederile menționate în pct.31 din Regulamentul privind ajutorul de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare.
64. Quantumul maxim pentru un voucher de inovare nu va depăși valoarea de 200 000 lei din bugetul de stat. Această valoare se încadrează în limitele stabilite în pct. 32 lit. b) din Regulamentul privind ajutorul de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare.
65. În cadrul concursurilor proiectelor de vouchere inovaționale cofinanțarea va constitui 10% din suma solicitată din bugetul de stat și va fi confirmată de către organizația partener. Totodată, potrivit pct. 27 din regulamentul menționat, intensitatea prevăzută pentru cercetarea industrială și dezvoltarea experimentală poate fi majorată cu 10 puncte procentuale, în cazul întreprinderilor mijlocii și cu 20 de puncte procentuale, în cazul întreprinderilor mici.
66. Astfel, în cazul proiectelor de vouchere inovaționale, se constată depășirea intensității admisibile de 50% prevăzute în pct. 25 lit. b) și pct. 27 din Regulamentul privind ajutorul de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare.
67. Ajutorul de stat acordat conform actelor normative pe categorii de ajutor de stat, este compatibil cu mediul concurențial normal dacă respectă criteriile de evaluare prevăzute (intensitatea ajutorului, criteriile de eligibilitate, valoarea ajutorului etc.).
68. Conform pct. 55 din Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1 din 30.08.2013, în cazul în care furnizorul ajutorului de stat acordă un ajutor de stat ce nu corespunde sau depășește criteriile de evaluare prevăzute (intensitate mai mare, valoarea mai mare decât limitele stabilite etc.), în actele normative pe categorii de ajutor de stat sau în cazul când lipsesc astfel de criterii,

evaluarea compatibilității cu mediul concurențial normal se face prin analiza comparativă, prevăzută de regulamentul menționat.

69. Evaluarea compatibilității ajutorului de stat prin analiza comparativă a efectelor negative asupra concurenței și efectelor pozitive ale ajutorului de stat, pornește de la contribuția acestuia la îndeplinirea unor obiective bine stabilite de interes public. La compararea acestor efecte se ține seama de impactul ajutorului asupra bunăstării sociale. În acest scop, este necesar de răspuns la următoarele întrebări:

- 1) Prin măsura de ajutor se urmărește un obiectiv de interes public bine definit?
- 2) Ajutorul este bine structurat, în așa fel încât să contribuie la îndeplinirea obiectivului de interes public, prin urmare, ajutorul propus vizează disfuncționalitatea pieței sau alte obiective?
 - a) Ajutorul este un instrument de politică adecvat pentru îndeplinirea obiectivului de politică avut în vedere?
 - b) Există un efect de stimulare, și anume, ca urmare a ajutorului de stat primit, beneficiarul își schimbă comportamentul?
 - c) Măsura de ajutor este proporțională cu problema vizată, și anume nu se poate obține aceeași modificare de comportament cu un ajutor mai mic?
- 3) Denaturările concurenței sunt limitate astfel încât bilanțul general să fie pozitiv?

70. Obiectivele specifice a implementării programului de vouchere inovatoare sunt creșterea productivității, competitivității și a calității produselor obținute la nivelul întreprinderilor mici și mijlocii (*în continuare- IMM*); încurajarea IMM-urilor de a investi în activități de cercetare-dezvoltare care să conducă la lansarea în piață de produse și servicii inovative; dezvoltarea de parteneriate între IMM-uri și organizații de cercetare; valorificarea competențelor tehnico-științifice existente în sistemul național de CDI în sectorul productiv prin asistarea IMM-urilor în

procesul de dezvoltare și modernizare, prin achiziționarea de servicii, tehnologii și metode noi sau avansate; accelerarea procesului de transfer tehnologic și de valorificare a rezultatelor cercetării.

71. Programul este bine structurat, stabilind clar care sunt activitățile și cheltuielile eligibile și neeligibile finanțării, precum și criteriile de expertiză. De asemenea, acesta prevede direcționarea finanțării către priorități strategice exacte, ceea ce asigură că este un instrument de politică adecvat pentru îndeplinirea obiectivelor de politici stabilite.
72. Efectul de stimulare al acestui ajutor de stat reprezintă facilitarea achiziționării de servicii de CDI de la organizațiile de cercetare de către întreprinderi, accelerarea transferului tehnologic între organizațiile de cercetare și întreprinderi, precum și asigurarea egalității de șanse și de gen pentru toți participanții, atât la implementarea programului, cât și la nivel de proiect, în conformitate cu prevederile legale naționale și practicile europene.
73. Luând în considerare că voucherul inovațional urmează să rezolve provocările CDI punctuale ale beneficiarilor, care nu pot fi rezolvate intern și care conduc spre produse/servicii noi cu impact substanțial în piață, se constată proporționalitatea acestuia cu problema vizată.
74. Ținând cont de efectele pozitive importante și certe ale acestui ajutor, precum și de faptul că cuantumul maxim pentru un voucher de inovare nu va depăși valoarea de 200 000 lei per beneficiar, se constată că denaturările concurenței sunt limitate, iar bilanțul general este unul pozitiv.
75. Ca urmare a celor menționate, cu referire la pct. 57 din Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, acest tip de ajutor de stat poate fi autorizat de către Consiliul Concurenței.
76. Valoarea ajutorului de stat, acordat de facto prin intermediul prezentei scheme, va fi stabilită în urma raportării, în modul stabilit de art. 19 alin. (3) a Legii cu privire la ajutorul de stat.
77. Ca rezultat, în urma evaluării măsurii de sprijin notificate, ce va fi acordată

pentru finanțarea *proiectelor de transfer tehnologic, proiectelor de inovare și proiectelor de vouchere inovaționale*, prin prisma prevederilor Regulamentului privind ajutorul de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare, precum și Regulamentului privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, s-a constatat că aceasta poate fi considerată compatibilă cu un mediu concurențial normal cu condiția respectării continue de către furnizor a cerințelor Regulamentului privind ajutorul de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare cu privire la costurile eligibile, intensitatea și valoarea ajutorului acordat.

VII. EXPERIENȚA EUROPEANĂ

78. În Uniunea Europeană, promovarea domeniului CDI constituie un obiectiv de interes comun important. În temeiul articolului 163 din Tratatul CE „Comunitatea are ca obiectiv întărirea bazelor științifice și tehnologice ale industriei Comunității și favorizarea dezvoltării competitivității sale internaționale, precum și promovarea acțiunilor de cercetare considerate necesare”.
79. În spațiul european sunt aplicate mai multe scheme de ajutor de stat în domeniul CDI, cum ar fi cazul Finlandei (SA.40749). Schema de ajutor pentru cercetare și dezvoltare menționată este o schemă orizontală care vizează toate companiile din domeniul cercetării, dezvoltării și inovării din Finlanda. Bugetul anual maxim al schemei este de 400 mil. Euro. Ajutoarele de stat acordate în cadrul schemei menționate au fost exceptate de la obligația de notificare în temeiul Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat.

Reieșind din constatările expuse, în temeiul art. 41 alin. (1) lit. p) din Legea concurenței nr.183/2012 și art. 10 alin. (2) lit. b) din Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012, Plenul Consiliului Concurenței

DECIDE:

1. A constata că măsura de sprijin notificată de către Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare ce ține de finanțarea publică a proiectelor de inovare, transfer tehnologic și vouchere inovaționale a organizațiilor din domeniul cercetării și inovării, care desfășoară activitate economică, precum și întreprinderilor partenere, constituie ajutor de stat în sensul art.3 din Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012.
2. A autoriza schema de ajutor de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare, pentru perioada 2024-2025, ce prevede finanțarea proiectelor de transfer tehnologic, proiectelor de inovare și proiectelor de vouchere inovaționale.
3. Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare va transmite anual Consiliului Concurenței informații privind ajutorul de stat care face obiectul prezentei decizii, în vederea actualizării Registrului ajutorului de stat, conform art. 19 din Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012.
4. Decizia intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare.
5. Partea dispozitivă a deciziei va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Alexei GHERȚESCU

Președinte